

Kultur- og kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep

0030 OSLO

Deres ref.:
2006/2750 KU/KU3 Sth

Vår ref.:
07-035/OL

Dato:
1. februar 2007

***HØRING – UTKAST TIL LOV OM OFFENTLIGE MYNDIGHETERS ANSVAR FOR
KULTURVIRKSOMHET OG DRØFTING AV SPØRSMÅLET OM GRUNNLOVS-
FESTING AV KULTURHENSYN***

Vi viser til departementets brev av 6.11.2006.

MFO er svært glad for at arbeidet med en generell kulturlov nå er kommet så langt at det foreligger et utkast til høring. Vi er enige med departementet i at hensikten med en slik lov må være å gi kultursektoren ytterligere tyngde og status som offentlig ansvarsområde, og vi har forventninger om at en lov i tråd med utkastet i en viss grad kan oppfylle dette ønsket.

Men vi må også minne om at det er en grunnleggende kulturpolitisk målsetting å sikre alle innbyggere i landet lik rett og like muligheter til kunstopplevelser og kulturaktiviteter. Like muligheter forutsetter bl.a. at økonomiske skranker for deltakelse må bygges ned. Derfor er fortsatt behov for at den offentlige, økonomiske innsatsen i kulturfeltet styrkes, og ikke minst at aktørene sikres forutsigbare rammevilkår.

En annen, grunnleggende målsetting er å styrke våre egne kunst- og kulturuttrykk mot det stadig økende presset fra den internasjonale, kommersielle underholdningsindustrien. De fleste kunst- og kulturformer har hentet sterke impulser fra andre deler av verden. Dette må fortsette, kanskje mer enn noen sinne, samtidig som vi med kulturpolitiske virkemidler må etablere alternativer til den forflatningen og ensrettingen som kjennetegner mye av det vi i dag bombarderes med gjennom et utall av nye formidlingskanaler.

Med henvisning til bl.a. UNESCO-konvensjonen om kulturelt mangfold peker departementet selv på at en aktiv kulturpolitikk er nødvendig for å sikre et mangfold av kulturuttrykk og dermed gi reelle valgmuligheter. MFO vil tillegge at oppfølging av konvensjonen om den immaterielle kulturarven på samme måte vil være viktig for å styrke våre tradisjonsbærende kunst- og kulturuttrykk. Også dette forutsetter økt bruk av økonomiske virkemidler på statlig, fylkeskommunalt og kommunalt nivå.

Vi frykter at en generell kulturlov uten føringer for bevilgningsnivået ikke vil bidra til særlige forbedringer på disse områdene. Departementet har i sitt utkast lagt stor vekt på det lokale selvstyret, på bekostning av mulighetene til å nå viktige nasjonale mål. Etter vår oppfatning må både

fylkeskommunene og kommunene kunne pålegges et tydeligere ansvar også for å gi *tilstrekkelig* økonomisk støtte til kunst- og kulturformål.

Dersom den varslede regionreformen fører at det offentlige ansvaret for å finansiere kulturaktiviteter blir forskjøvet fra staten til det nye regionnivået, eller for den del til det nåværende fylkesnivået eller kommunenivået, er vi alle fall overbevist om at det blir helt nødvendig å revurdere lovgivningen med sikte på å klargjøre og forsterke de økonomiske forpliktelsene på disse nivåene.

Merknader til spørsmålet om grunnlovsfesting av kulturhensyn

Musikernes fellesorganisasjon er overbevist om at det er riktig å grunnlovsfeste kulturhensynet. Som departementet bemerker, vil grunnlovsfesting være en viktig markering av hvilken betydning kulturdimensjonen har i det norske samfunnet, ikke minst overfor de internasjonale utfordringene som også omtales i høringsnotatet. Vi vil hevde at grunnlovsfesting i tillegg er viktig som en stadfesting av innbyggernes rett til kunstneriske og kulturelle ytringer og opplevelser.

Vi imøteser derfor et snarlig initiativ til en nærmere utredning av dette spørsmålet.

Merknader til §§ 1 og 2 i utkastet

I utkastet til § 1 har departementet beskrevet lovens formål med hjelp av begrepene ”*kulturvirksomhet*”, ”*kulturaktiviteter*” og ”*kulturuttrykk*”. I § 2 er ”*kulturvirksomhet*” definert som bl.a. å ”*utvikle kulturfaglig kunnskap og kompetanse*”. Denne oppbyggingen av to sentrale elementer i loven etterlater et inntrykk av at kunstnerisk virksomhet ikke er en fundamental del av all kulturaktivitet.

Vi vil derfor be departementet gjøre følgende tilføyelse i forslaget til § 1 (understreket):

... å fremme og legge til rette for et bredt spekter av kulturvirksomhet og kunstneriske ytringer, slik at alle kan få ...

Teksten i § 3, første ledd og i § 4, første ledd, må endres tilsvarende.

I forslaget til § 2 d) vil vi be departementet gjøre følgende tilføyelse:

... utvikle kunst- og kulturfaglig kunnskap og kompetanse.

I § 1 er den kulturpolitiske målsettingen for øvrig formulert i setningen ”..., slik at alle kan få mulighet til å delta i kulturaktiviteter og oppleve et mangfold av kulturuttrykk”. Etter vår oppfatning er dette for defensivt, sammenlignet med hvordan målene for kulturpolitikken tidligere er kommet til uttrykk. Vi vil derfor også be departementet vurdere å forsterke bestemmelsen gjennom å lovfeste en rett til like muligheter.

Merknader til § 3

I § 3 er statens overordnede ansvar formulert i generelle vendinger. Vi innser at det neppe er mulig å lovfeste noe bestemt minimumsnivå for statens virkemiddelpolitikk, og foreslår i stedet at det tas inn et krav om forutsigbare vilkår, slik det også er gjort i bestemmelsen om fylkeskommunens og kommunens ansvar i § 4.

Se for øvrig også merknadene til §§ 1 og 2 ovenfor.

Merknader til § 4

I første ledd er det gitt pålegg til fylkeskommune og kommunene om bruk av flere virkemidler for å fremme regional og lokal kulturvirksomhet. Som vi har pekt på innledningsvis, mener vi at det må stilles opp kvantitative mål for det økonomiske virkemidlene, f.eks. gjennom et lovfestet krav om ”tilstrekkelige” bevilgninger.

Se for øvrig også merknadene til §§ 1 og 2 ovenfor.

I departementets egne merknader til § 4 pekes det på hvordan fylkeskommunens og kommunens planverktøy kan brukes for å gi kulturlivet forutsigbare utviklingskår. Etter vårt syn er dette så viktig at vi ber departementet vurdere å ta inn en henvisning til planverktøyene i selve lovteksten.

Med vennlig hilsen

Musikernes fellesorganisasjon

Forbundet for utøvende kunstnere og pedagoger

Arnfinn Bjerkestrand

Forbundsleder

Odd Langklopp

Forbundssekretær